

Naše srečanje

Tudi leto 1980 se je hitro zavrtilo. Polno je bilo dogodkov, takšnih ali drugačnih, tudi v naši tovarni.

Konec novembra smo se srečali s tistimi našimi sodelavkami in sodelavci, ki so v tem letu izpolnili svoja delovna leta in dočakali upokožitev.

Štirinintridesetim smo letos segli v roko. Na zaključnem srečanju, kjer so se zbrali skupaj, sta jim v imenu kolektiva in vodstva naše delovne organizacije ter samoupravnih organov spregovorila ing. Anton Zagar in Rudi Kirh-majer.

Ob izrečenih besedah, ob stisku roke, se misli kaj rade pomudijo v minulih letih. 35 let, pri nekaterih več, pri drugih manj, je dolga doba. Vsakemu so ta leta prinesla nekaj drugega, na vsako leto živi spomin na lepe, pa tudi težke dni, saj segajo nazaj do leta 1945, ali pa še dlje. Ni bilo lahko takrat. A v letih obnove domovine in tudi izgradnje in rasti naše tovarne je vladal zanos in je srca polnila zavest in delovna vnema, v kateri je izgorevala tudi njihova delovna moč. In tako leto za letom. Trda leta so se prevesila v bolj obetavna, v katera so zakorakali tudi kot samoupravljalci, z novimi, prav tako odgovornimi nalogami, v leta, ki niso prav nič manj zahtevala, a so dajala že več, saj je tudi izmučena domovina po obnovi in svoji nezadržni rasti laže ponudila kruh vsem tistim, ki so jo dvignili iz nič.

In na vse to živi spomin v naših sodelavkah in sodelavcih. Od tistih mnogih, ki so jih

že storili, je upokožitev znova nov korak. Nekaj drugačnega, čemur se je tudi treba privaditi, kjer je treba najti samega sebe. To je čas uživanja sadov lastnega vloženega dela, kar pomeni tudi osem ur, in včasih tudi nekoliko več, časa, ki ga je treba, namesto dela v tovarni, izrabiti v drugačen namen. Tako ali drugače so

zaživel kot upokoženci, vsem pa želimo, da koristno, tako, kot so si želeli, z vrhano mero zdravja, pa tudi z občutkom, da njihova upokožitev ni zaključek povezave s Steklarno, ampak, da med nami ostaja trdna vez sodelovanja, stkana na temeljih, letih in trudu, ki so ga v svojih delovnih letih vložili v njej.

UPOKOJENKE

IN UPOKOJENCI V LETU 1980

1. Terezija Projič, knjigovodja osnovnih sredstev, 35 let delovne dobe v steklarni
2. Marija Savinec, evidentičar, 22 let delovne dobe v DO
3. Marija Pivec, kontr. stekla, 26 let delovne dobe v DO
4. Katarina Tramte, kontr. stekla, 32 let delovne dobe v DO
5. Magda Jevšinek, kontr. stekla, 30 let delovne dobe v DO
6. Jože Barič, upravnik počit. doma, 36 let delovne dobe v DO
7. Jožefa Šmid, kontrolor stekla, 28 let delovne dobe v DO
8. Alojz Rižner, strojni steklar — brigadir MP, 32 let delovne dobe v DO
9. Ciril Novak, ročni pihalec — brigadir RDBO, 32 let delovne dobe v DO
10. Mihael Drač, strojni steklar — brigadir MDK, 32 let delovne dobe v DO
11. Ludvik Seničar, strojnik H-28, 32 let delovne dobe v DO
12. Franc Kajič, strojnik IWP, 30 let delovne dobe v DO
13. Alojz Šantej, normirec, 37 let delovne dobe v DO
14. Stanislav Prah, dež. pri kompr., 35 let delovne dobe v DO
15. Bruno Racki, glavni vratar, 34 let delovne dobe v DO
16. Slavica Vretnič, tehn. kontrola, 25 let delovne dobe v DO
17. Božidara Mejač, kontr. stekla, 20 let delovne dobe v DO
18. Helena Stradar, delavka v brusilnici, 34 let delovne dobe v DO
19. Alojzija Kirn, delavka v skladišču kartonov, 28 let delovne dobe v DO
20. Ferdinand Stepišnik, vodja odpreme steklenih izdelkov, 38 let delovne dobe v DO
21. Viktorija Naroglav, čistilka, 34 let delovne dobe v DO
22. Pavla Amigoni, vodja skupine, 30 let delovne dobe v DO
23. Angela Petkovič, čist. modelov, 33 let delovne dobe v DO
24. Ema Kraus, kontrolor stekla, 25 let delovne dobe v DO
25. Ana Lenko, kontrolor stekla, 35 let delovne dobe v DO
26. Zdenka Dragič, čist. modelov, 35 let delovne dobe v DO
27. Silva Gorjup, kontr. stekla, 35 let delovne dobe v DO
28. Matilda Matešič, kontr. stekla, 35 let delovne dobe v DO
29. Peter Mejač, žgalec modelov, 35 let delovne dobe v DO
30. Jože Vodenik, topilničar, 30 let delovne dobe v DO
31. Marija Babič, kontr. stekla, 22 let delovne dobe v DO
32. Antonija Pokrivač, čistilka, 32 let delovne dobe v DO
33. Ivana Pivec, kontrolor stekla, 33 let delovne dobe v DO
34. Štefanija Milešek, primo-predaja steklenih izdelkov, 35 let delovne dobe v DO.

Kako smo glasovali na referendumu

26. novembra smo se delavci naše DO odločali o vprašanjih organizacijskih sprememb v DO, glede Poslovne skupnosti, kakor tudi glede dopolnitev nekaterih samoupravnih aktov.

Na zadnjem referendumu smo se odločali o več vprašanjih.

Volilna komisija je na osnovi zapisnikov volilnih komisij temeljnih organizacij in delovne skupnosti pripravila pregled rezultatov.

V TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase in TOZD avtomatska predelava steklene mase so se delavci odločali o organizacijskih spremembah znotraj temeljnih organizacij.

Rezultati glasovanja pa so naslednji:

1. Izločitev delovne enote ZMESARNE iz TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase in pripojitev k TOZD avtomatska predelava steklene mase:

	TOZD 1 %	TOZD 2 %
glasovalo ZA	76	83,5
glasovalo PROTI	21,1	14,3
neveljavne glasovnice	2,8	2

2. Izločitev dela delovne enote brusilnice ZIGOSANJE STEKLENIH IZDELKOV iz TOZD 1 in pripojitev TOZD 2:

	TOZD 1 %	TOZD 2 %
glasovalo ZA	76,5	83,9
glasovalo PROTI	21	14,1
neveljavne glasovnice	2,5	2

3. V zvezi z organizacijskimi spremembami v delovni skupnosti skupnih služb — FORMIRANJE SEKTORJEV IN SLUŽB, pa so delavci glasovali:

v %	Glasovalo ZA	Glasovalo PROTI	Neveljavnih glasovnic
TOZD 1	73,1	23	3,8
TOZD 2	83,8	14	2,1
TOZD 3	100	—	—
TOZD 4	83	16	0,4
TOZD 5	74,5	22,9	2,6
DSSS	85,1	14,5	0,4

4. Glasovali smo tudi o IZSTOPU IZ POSLOVNE SKUPNOSTI HRASTNIK-JUGO-METAL

v %	Glasovalo ZA	Glasovalo PROTI	Neveljavnih glasovnic
TOZD 1	77,7	20,5	1,5
TOZD 2	75,4	14,8	1,2
TOZD 3	100	—	—
TOZD 4	91,5	6,6	1,7
TOZD 5	72,6	22,9	3,9
DSSS	84,3	14,5	0,7

5. Rezultati glasovanja o sprejemanju dopolnitev SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O ZDRUŽEVANJU TOZD V DO STEKLARNO HRASTNIK

v %	Glasovalo ZA	Glasovalo PROTI	Neveljavnih glasovnic
TOZD 1	81,2	18	1,7
TOZD 2	80,5	19,5	—
TOZD 3	97	—	3
TOZD 4	96,2	2,8	0,9
TOZD 5	86,2	10,4	0,8

6. Rezultati glasovanja o sprejemanju dopolnitev STATUTA DO STEKLARNE HRASTNIK

v %	Glasovalo ZA	Glasovalo PROTI	Neveljavnih glasovnic
TOZD 1	86,3	11,8	1,9
TOZD 2	86,6	8,9	2,4
TOZD 3	99	1	2,4
TOZD 4	94,3	3,7	1,8
TOZD 5	88,23	10,4	1,3
DSSS	91,8	8,2	—

7. Rezultati glasovanja o sprejemanju dopolnitev STATUTA TOZD (DSSS):

v %	Glasovalo ZA	Glasovalo PROTI	Neveljavnih glasovnic
TOZD 1	84,6	11,5	3,8
TOZD 2	92,3	7	0,6
TOZD 3	100	—	—
TOZD 4	96,2	2,8	0,9
TOZD 5	86,9	9,8	3,2
DSSS	87,8	12,2	—

8. Rezultati glasovanja o sprejemanju dopolnitev SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O ZDRUŽEVANJU DELA DELAVCEV V TOZD (DSSS)

v %	Glasovalo ZA	Glasovalo PROTI	Neveljavnih glasovnic
TOZD 1	82,9	13,3	3,8
TOZD 2	88,5	10	1,5
TOZD 3	100	—	—
TOZD 4	96,2	2,8	0,9
TOZD 5	84,3	11,7	3,2
DSSS	88,2	11,4	0,4

Poročila o izvedbi referenduma se bodo obravnavala tudi na delavskih svetih TOZD, DSSS oz. delovne organizacije. Na osnovi podatkov pa bodo delavski sveti sprejeli ugotovitvene sklepe o veljavnosti na referendumu sprejetih odločitev.

Volilna komisija DO

S področja stanovanjske politike

Kaj vsebuje predlog samoupravnega sporazuma o temeljnih plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Hrastnik za obdobje 1981—1985.

V naslednjem srednjeročnem obdobju si bodo udeleženci tega sporazuma po predlogu prizadevali ustvarjati pogoje za uresničevanje stanovanjske gradnje v naslednjem obsegu: 330 stanovanj na področju družbene gradnje — od tega je planiranih 300 družbenih stanovanj, 20 solidarnostnih stanovanj, poudarek pa je dan tudi možnosti nakupa stanovanja, za kar je predvidenih 10 stanovanj, 60 pa naj bi bilo individualnih gradenj (enodružinske hiše).

Po letih naj bi izgradnja stanovanj potekala takole:

Leto	1981	1982	1983	1984	1985

	Število stanovanj				
— družbena najemna	37	40	70	80	73
— solidar-nostna	6	4	4	3	3
— etažna zasebna	1	3	2	2	2
— individualna	10	10	10	15	15

Po velikosti prevladujejo dvosobna stanovanja ali 40 odstotkov, kar je razvidno iz tabele:

Vrsta stanovanj	Čistotek	Število
— garsonjere	6	20
— 1-sobna	16	51
— 1 in polsobna	10	33
— 2-sobna	40	133
— 2 in polsobna	20	66
— 3 in več sobna	8	27
SKUPAJ	100	330

V naslednjem srednjeročnem obdobju se bo gradnja družbenih stanovanj nadaljevala v Krajevni skupnosti Zgornji del in na Dolu. Gradnja naj bi potekala na Logu, Novem Logu, pri Birtiču, na področju rudniške kolonije, na Dolu pa v centru KS.

Pri oblikovanju cen stanovanjske graditve bodo udeleženci samoupravnega sporazuma — izvajalci upoštevali veljavni družbeni dogovor o oblikovanju cen stanovanjske graditve v SR Sloveniji in v občini Hrastnik.

Iz podatkov Samoupravne stanovanjske skupnosti za minulo obdobje je razvidno, da so cene stanovanj oziroma kvadratnega metra stanovanjske površine naraščale v zadnjih letih takole:

v letu 1977 za 18 %

v letu 1978 za 33 %

v letu 1979 za 31 %

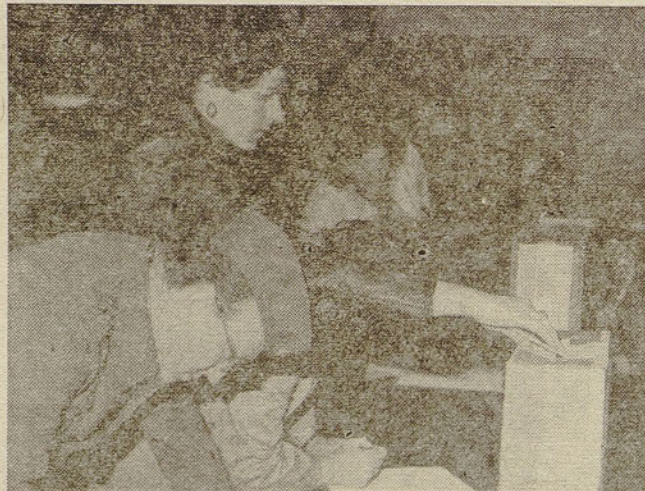
Tako je znašala cena za m² stanovanjske površine v letu 1979 13.224,59 din.

Sredstva za stanovanjsko izgradnjo se bodo v prihodnje zbirala iz čistega dohodka, razen sredstev solidarnosti in vzajemnosti.

Predlog samoupravnega sporazuma namreč predvideva združevanje sredstev za vzajemnost v višini 1 % od bruto osebnih dohodkov. Ta sredstva bi porabili za nakup stanovanj tistim temeljnim organizacijam, ki v tem srednjeročnem obdobju ali v posameznih letih ne bi ustvarjale dovolj čistega dohodka za razreševanje stanovanjske problematike. Sredstva za vzajemnost so vračljiva, razen dela, ki ga združujemo nepovratno, za potrebe kadrovskega stanovanja.

Sredstva za solidarnost naj bi združevali v višini 1,12 % od bruto OD in jih porabili v višini 0,80 % za namene solidarnosti v občini, 0,32 % pa za solidarnost v republiki.

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje z 2. strani)

V občini bi sredstva solidarnosti združili nepovratno za naslednje namene:

- reševanje stanovanjskih vprašanj občanov in družin z nizkimi dohodki, zlasti tistih z večjim številom otrok;
- reševanje stanovanjskih vprašanj starejših občanov;
- reševanje stanovanjskih vprašanj borcev;
- reševanje stanovanjskih vprašanj invalidov;
- reševanje stanovanjskih vprašanj občanov, ki so za delo nesposobni;
- za delno nadomestitev stanarine;
- za premiranje namenskega stanovanjskega varčevanja, upoštevajoč ekonomski položaj varčevalcev.

Iz čistega dohodka oz. sklada skupne porabe naj bi udeleženci združevali tudi sredstva za potrebe kolektivne komunalne opremljenosti stavbnih zemljišč, v višini 0,53 % od BOD. Sredstva se bodo uporabljala

la namensko za komunalno opremljanje zemljišč za družbeno gradnjo.

Tudi ta samoupravni sporazum vsebuje uveljavljanje obvezne lastne udeležbe ob pridobitvi družbenega najemnega stanovanja, solidarnostnega stanovanja, za nakup etažnega stanovanja ter za gradnjo stanovanjske hiše.

Lastna udeležba za pridobitev družbenega in solidarnostnega stanovanja je vračljiva.

Z uveljavljanjem ekonomske stanarine naj bi dosegli, da bo le-ta postala družbeno priznana cena za uporabo stanovanja in osnova za dejansko krepitev vpliva delovnih ljudi in občanov na odločitve na tem področju ter materialna podlaga za samoupravno dogovarjanje in odločanje, pri gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini.

Ekonomsko stanarino bomo dosegli najkasneje v letu 1985, z letnim povišanjem za 25 %, ob prvem povišanju v letu 1979. V teh

povišanjih je že upoštevana predvidena rast za povprečno 15 % letno. Če pa je rast cen višja ali nižja se analogno spremeni tudi odstotek povišanja stanarin.

Notranja delitev stanarine pa naj bi bila naslednja:

- a) 1 % — 24,1 % za amortizacijo,
- b) 2,16 % — 51,7 % za vzdrževanje iz združenih sredstev v okviru samoupravne stanovanjske skupnosti,
- c) 0,46 % — 11 % za vzdrževanje hiš v okviru zborov stanovalcev,
- d) 0,34 % — 8 % za stroške upravljanja in delo strokovne službe,
- e) 0,22 % — 5,2 % za funkcionalne stroške.

Prav tako bo potekalo uveljavljanje sistema subvencioniranja ekonomske stanarine. Višina subvencije bo odvisna od dohodka na družinskega člana, podrobneje pa to področje ureja pravilnik o delni nadomestitvi stanarine.

Iz dela delavskega sveta DO

Pod prvo točko dnevnega reda je delavski svet ugotovil, da so bili sklepi prejšnje seje realizirani.

Nadalje je delavski svet obravnaval predlog za pristop k izdelavi PLANA delovne organizacije za leto 1981.

SKLEP:

Delavski svet delovne organizacije Steklarne Hrastnik se v celoti strinja, da se pristopi k pripravi za izdelavo letnega plana delovne organizacije za leto 1981.

V zvezi s predlogom o razpisu REFERENDUMA za izstop iz Poslovne skupnosti Hrastnik — Jugometal je bil sprejet naslednji SKLEP:

1. Delavski svet delovne organizacije Steklarne Hrastnik je sklenil, da se razpiše REFERENDUM za izstop DO Steklarne Hrastnik iz Poslovne skupnosti Hrastnik-Jugometal.

2. Tovariš Jože Zorčič, IPO Poslovne skupnosti Hrastnik-Jugometal se zadalži, da sproži postopek za razpustitev Poslovne skupnosti v skladu s programom aktivnosti, ki ga je sprejel delavski svet Poslovne skupnosti Hrastnik-Jugometal.

Delavski svet je imenoval vršilca dolžnosti IPO (direktorja) delovne organizacije tovariša Alekseja Usa, dipl. ing. za čas bolezenske odsotnosti tovariša Braneza Milinoviča, dipl. pravnika — direktorja (IPO) delovne organizacije Steklarne Hrastnik.

V skladu z 12. členom statuta DO Steklarne Hrastnik in 8. členom samoupravnega sporazuma o združitvi je pooblaščen dipl. ing. Aleksej Us — pomočnik direktorja za tehnična vprašanja, da zastopa in predstavlja delovno organizacijo v okviru njene dejavnosti, ter v mejah pooblastil sklepa pogodbe in opravlja tudi druga pravna opravila, kakor tudi, da zastopa delovno organizacijo pred sodišči in drugimi organi. Delovno organizacijo zastopa brez omejitev in v skladu z zakonom.

3. Za čas nadomeščanja pripada dipl. ing. Alekseju Us osebni dohodek v skladu z določili samoupravnega sporazuma delavcev TOZD v sestavi DO o skupnih osnovah in merilih za raz-

porejanje čistega dohodka in delitvi sredstev za OD in skupno porabo ter za nadomestila v breme materialnih stroškov in analitične ocene delovnih nalog in opravil za IPO delovne organizacije.

Delavski svet je sklenil, da se izvrši kadrovska sprememba v štabu civilne zaštite Steklarne Hrastnik, in sicer se namesto tovariša Rudija Kirhmajerja I., ki je vršil funkcijo pomočnika načelnika za protipožarno zaščito, imenuje tovariša Staneta Orožna.

Tovariš Kirhmajer Rudi I. prevzame drugo odgovornejšo funkcijo v KS Dol pri Hrastniku.

Obravnavan je bil tudi predlog za nakup opreme za enote CZ in sredstev za kolektivno RBK zaščito. Sprejet je bil SKLEP:

Delavski svet je sklenil, da se za potrebe enote civilne zaštite in za kolektivno RBK zaščito nabavi naslednjo opremo:

Kompleti uniform CZ	
Kompleti z masko MC-1	
26 kom. =	71.500 din
50 kom. =	44.000 din
Skupaj	115.500 din

Sredstva za nabavo navedene opreme se prispevajo v skladu s sprejetim planom — po ključu števila zaposlenih v posamezni TOZD in DSSS.

Nabavna služba in gospodarsko računski sektor sta zadolžena za izvedbo tega sklepa.

Delavski svet je potrdil predlog cen letovanja (zimске počitnice v ČSSR in cene silvestrovanja v Bohinju za leto 1980/81.

Prioriteto pri prijavih za silvestrovanje v Bohinju imajo člani delovne organizacije. Izvršni odbori sindikata so dolžni voditi evidenco prijavljenih.

Vodja menze in počitniških domov je dolžan, da se razpiše letovanje v ČSSR in silvestrovanje v Bohinju.

Delavski svet je nadalje obravnaval predlog posameznih temeljnih organizacij — delavskih svetov, ki so predlagali člane v komisijo za izdelavo analitične ocene delovnih nalog in opravil za TOZD in DSS. S tem v zvezi je bil sprejet naslednji SKLEP:

Delavski svet je imenoval KOMISIJO ZA IZDELAVO ANALITIČNE OCENE DELOVNIH

NALOG IN OPRAVIL ZA TOZD IN DSSS v naslednji sestavi:

Edo Germadnik — TOZD 1, Matija Koritnik — TOZD 2, Fanci Grašič — TOZD 3, Avgust Fišner — TOZD 4, Pavle Bauerheim — TOZD 5, Sandi Šivec, ing. — DSS.

Komisija mora pričeti z delom oziroma se konstituirati do 30. 11. 1980.

Za prvi klic komisije je odgovoren IPO delovne organizacije oziroma vršilec dolžnosti IPO tov. dipl. ing. Aleksej Us.

Delavski svet je obravnaval predlog popravil v počitniškem domu Portorož in Bohinj. V zvezi s tem je bil sprejet naslednji SKLEP:

DS je sklenil, da se predlog vodje menze in počitniških domov, ki se nanaša na popravila v počitniškem domu Portorož in Bohinj posreduje strokovni službi TOZD 5, ki mora vsa predvidena popravila ovrednotiti in vnesti v plan za leto 1981.

Rudi Kirhmajer I.
Predsednik DS

Iz dela odbora za poslovno politiko

SKLEP: dipl. ing. Kavšek Niko, vodja TOZD 1, dipl. ing. Us Aleksej, pomočnik direktorja za tehnična vprašanja ing. Jože Tušar, vodja komercialnega sektorja, Velej Anton, šofer osebnega avtomobila opravijo službeno potovanje v ZR Nemčijo. Namen potovanja so razgovori z našimi največjimi kupci v ZR Nemčiji in pogodbah in cenah za leto 1981.

Za potovanje se odobri na osebo 10 dnevnic in 10 nočin.

Pod prvo točko so bila obravnavana tudi potovanja, ki so že bila opravljena. Sprejeti so bili naslednji sklepi:

SKLEP: Velej Anton, šofer osebnega avtomobila DO Steklarne Hrastnik je opravil prevoz modela v Avstrijo — Beljak.

Za potovanje se odobri 1/2 dnevnice.

SKLEP: Kožar Milan, vodja nabavne službe, Velej Anton, šofer osebnega avtomobila DO Steklarne Hrastnik sta opravila potovanje v Avstrijo k firmi SOLVAY WERKE — Dunaj v zvezi dostave dokumentacije za uvoz kalcinirane sode.

Za potovanje se odobri na osebo 1 dnevnic.

Ker je v zadnjem času vedno več pripomb glede uporabe oziroma koriščenja osebnega službenega avtomobila, se zadolži splošna služba, da uredi način uporabe in evidence prevozov s službenim avtomobilom.

Obravnavana je bila tudi problematika v zvezi s telefoniranjem in sprejet naslednji SKLEP:

Glede na zasedenost naše telefonske centrale je potrebno predvsem omejiti privatne telefonske pogovore. V prihodnje bo možno privatne pogovore (proti plačilu) naročiti samo iz naslednjih telefonskih števil:

- a) DSSS — 13
- b) TOZD 1 — 21
- c) TOZD 2 — 28
- d) TOZD 3 — 31
- e) TOZD 4 — 40
- f) TOZD 5 — 40

Na tehnični konferenci je potrebno natančno določiti upravičenost posameznih telefonskih števil v celi delovni organizaciji.

Tovariš Janez Kandolf iz TOZD 5 je zadolžen za zbiranje ponudb za novo telefonsko centralo, prav tako pa za pripravo stroškov namestitve telefonske govorilnice (kabine) pri glavnem vratarju.

Vodje temeljnih organizacij in sektorjev so zadolženi, da s tem sklepom seznanijo svoje podrejene.

V zvezi z vprašanjem na seji, kdaj bo odprta industrijska prodajalna Steklarne Hrastnik je bil sprejet naslednji SKLEP:

Tovariš ing. Jože Tušar — vodja komercialnega sektorja se zadolži, da v roku 14 dni poda poročilo o poteku priprav za odprtje te prodajalne.

Predsednik odbora
Alojz Marcen

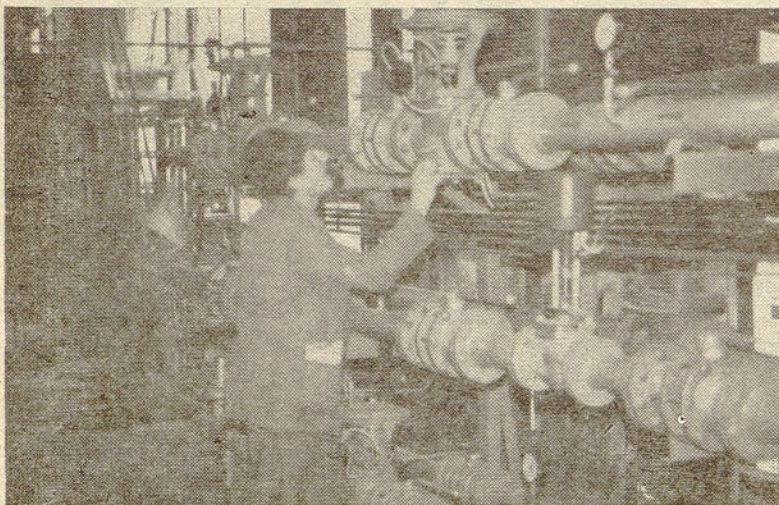
ZEMELJSKI PLIN TUDI PRI NAS

Kako je potekala uvedba zemeljskega plina v naši DO. Velik delež instaliranja opreme opravili naši delavci.

Zaradi boljše informiranosti članov našega delovnega kolektiva, bi vas radi seznanili z novostmi, ki so nastale pri uvajanju zemeljskega plina v našo tovarno.

Že pred nekaj leti so se pričele izvajati priprave in prva dela v zvezi z zemeljskim plinom, katerega naj bi dobavljala v našo republiko Sovjetska zveza. Dela so stekla in tako si je plinovod utiral svojo pot prek Madžarske, Avstrije v Slovenijo in še naprej

voz. Tako je bila prva oprema za uvedbo zemeljskega plina dostavljena v našo delovno organizacijo šele 8. julija 1980. leta. Zaradi te zamude, ki je nastala pri uvozu opreme, smo bili prisiljeni za hitrejšo končno montažo poiskati zunanje izvajalce. Tako smo s solidno firmo »IMP« iz Maribora in našo vzdrževalno ekipo oljnih in butanskih naprav uspešno prišli do zadnje montaže redukcijskih postaj na posameznih talilnih objektih.

Pregled delovanja reducirne postaje.

v Italijo. Zaradi vedno večje energetske krize, ki z vsakim dnem bolj otežkoča redno in zadostno količino dobave mazuta in zaradi zmanjšanja onesnaženja zraka, se je tudi naša delovna organizacija vključila v realizacijo celotne plinifikacije.

Najprej je bilo potrebno urediti vso potrebno dokumentacijo od soglasja z železniškim podjetjem v Ljubljani, do vseh možnih komisij za zaščito okolja in varno delo. Celotni plinovod ob potoku Boben in nato v tovarniških prostorih so izvedli delavci TOZD energetika s ključavničarsko delavnico. Delo je bilo opravljeno v določenem roku. Pri tem moram omeniti manjše težave, ki so se pojavljale pri nabavi domačega materiala na primer: cevi, kolena in podobno.

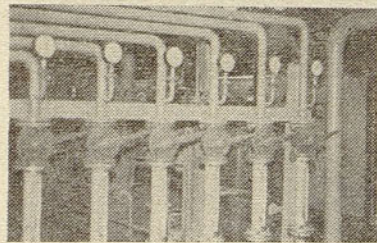
Oprema, ki je potrebna za kurjenje z zemeljskim plinom, je v večini uvožena. Zaradi tega smo že 5. aprila 1979. leta imeli prve ponudbe za dobavo te opreme firme »Körting« iz Hannovra, ki nam je že leta 1965 dobavila opremo za kurjenje z mazutom. Ker se je pokazalo, da je oprema omenjene firme v redu, kakor tudi odgovarja vsem normativom, smo jim zaupali tudi dobavo za uvedbo zemeljskega plina.

Zaradi stabilizacijskih ukrepov in restrikcij pri uvozu nismo dobili pravočasno dovoljenj za u-

Po uspešnem pregledu reducirnih postaj, katerega je opravila medobčinska inšpekcijska komisija, smo pričeli kuriti z zemeljskim plinom na G kadni peči 10. oktobra, na H kadni peči pa 12. 10. tega leta. Vsa elektro montažna dela pa je opravila ekipa instrumentarcev.

V času prehoda z mazuta na zemeljski plin je bil prisoten predstavnik firme Körting. Po pregledu celotnih instaliranih naprav je ugotovil ustrezno kvaliteto izvedenih del in izdal garancijsko listino.

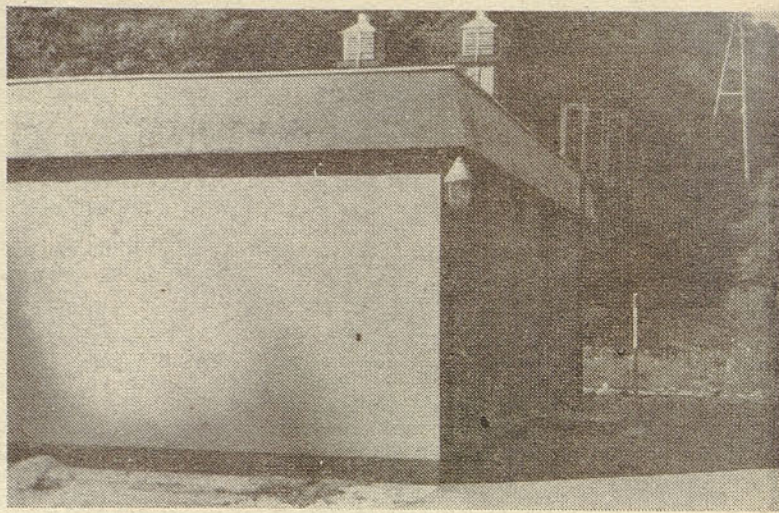
Zaradi nekaterih specifičnosti zemeljskega plina, varnosti oziroma nevarnosti pri delu s pli-

Del reducirne postaje na G kadni peči.

nom, navajamo nekaj karakteristik oziroma navodil:

1. Zemeljski plin je lažji od zraka, zato se dviga in je majhna možnost koncentracije v prostoru.

Redukcijska postaja zemeljskega plina za Steklarno in TKI Hrastnik.

rih naše tovarne, in s tem manjša nevarnost eksplozije.

2. Zemeljski plin takoj zaznamo po vonju — trohnoba.

3. Plin ni strupen.

4. Vedno upoštevati navodila in opozorila, ki se nahajajo na reducirnih postajah.

Obstaja pa možnost vžiga plina zaradi mehaničnih poškodb naprav ali pa nevestnega ravnanja nepooblaščenih ali nepoučenih oseb s temi napravami. V kolikor pride do vžiga plina, takoj zapremo glavni vhodni ventil na reducirni postaji in o tem takoj obvestimo odgovorne osebe.

V primeru, da moramo ta plin gasiti, se poslužimo gasilnih aparatov na prah. Vedno se gasi v smeri iztoka plina v plamen, o-kolico pa gasimo z vodo. V zaključku tega članka je potrebno pohvaliti vse osebe, ki so sodelo-

vale pri realizaciji te investicije, za njihovo prizadevanje in kvalitetno izvedbo del, kljub izredno kratkim rokom, kar je bilo važno na zahtevo PETROLA po odvzemu planiranih količin zemeljskega plina v letu 1980 in zaradi naših stabilizacijskih prizadevanj.

Planiramo, da bodo vsa dela končana do konca letošnjega leta.

S tem so naši vzdrževalni obrati, kot so: vzdrževanje oljnih in butanskih naprav, instrumentarske delavnice in ključavničarske delavnice, s svojimi predpostavljanimi dokazali, da se zavestno vključujejo v napore za doseganje boljših poslovnih rezultatov.

Jože Guzaj ing.
Aleksander Sivec ing.
Franc Korbar

Prihodnje leto popis prebivalstva

V letu 1981 bo od 1. do 10. aprila izpeljan popis prebivalstva '81, da bi tako dobili vrsto podatkov o prebivalstvu, ki z drugimi evidencami največkrat niso dosegljivi. Popis se v bistvu ne razlikuje od tistega v letu 1971. Vprašanja so bolj ali manj ista, tako da na ta način zagotavljajo kontinuiteto v zbiranju podatkov in omogočajo primerjanje in ugotavljanje sprememb v posameznih družbenih procesih.

Zanimivo je, da so prvi popis prebivalstva na našem območju opravili pred 210. leti v času vladanja cesarice Marije Terezije, ki pa je imel predvsem vojaški namen. Pravi popisi pa so

se pri nas začeli šele po letu 1857.

Ob popisu prebivalstva v prihodnjem letu bodo popisana tudi stanovanja in stavbe. Prav tako pa bodo zagotovljeni dragoceni podatki o našem kmetijstvu. Zvezni zakon o popisu prebivalstva prevideva zbiranje podatkov o združevanju kmečkih gospodinjstev, površini obdelanih površin, živini, čebeljih panjih in mehanizaciji. Slovenski republiški zakon pa predvideva še zbiranje podatkov o tem, kdo bo prevzel kmetijo in koliko kmetijskih površin je doslej opuščeni.

M. S. — po Dnevniku

88 DREVES ZA TOVARIŠA TITA

1. aprila prihodnje leto, se bo v krajevnih skupnostih po vsej državi začela dveletna akcija »88 dreves za tovariša Tita«. Cilj te vsejugoslovanske akcije je, da bi nastali drevoredi tovariša Tita na ustreznih krajih v krajevnih skupnostih, s čimer bi na najbolj plemenit način negovali spomin na njegovo osebnost in delo.

To bo obenem tudi pomemben prispevek k obogatitvi in varstvu življenjskega in delovnega okolja, je dejal predsednik predstava jugoslovanske zveze za varstvo in razvoj človekovega okolja Dragoslav Tanič, kajti ta družbena organizacija je pobudnica akcije.

— po Dnevniku —

Osnutek

Pravilnik o normah in normiranju

UVOD

Vsakemu delavcu v DO gre dohodek, ki mora biti določen tako, da ustreza rezultatom njegovega dela in njegovemu osebnemu prispevku, ki ga je dal s svojim živim delom in z upravljanjem in gospodarjenjem z družbenimi sredstvi kot svojim in družbenim minulim delom. Prav tako mora biti usklajen z načeli delitve po delu.

Prispevek delavca k delu je odvisen od količine in kakovosti dela, obsega in zahtevnosti dela, kakovosti doseženih rezultatov,

smotrne oziroma optimalne porabe delovnih sredstev, izrabe delovnega časa, odgovornosti pri delu in delovnih razmer, v katerih delavec dela.

V skladu z navedenimi določili zakona o združenem delu se v načelu lahko in morajo meriti vsa dela oz. opravila, ki jih posamezen delavec opravlja v OZD. Za uresničitev nagrajevanja po delu je nujno, da so vsa dela na najprimernejši način normirana. V ta namen se lahko uporabijo različne metode analitičnega vrednotenja del oz. opravil, kot

so izkustvene, časovne, analitične itd.

V ta namen morajo delavci temeljnih organizacij sprejeti ustrezne samoupravne splošne akte — pravilnike, ki urejajo nagrajevanje. Eden od teh aktov je tudi pravilnik o normah. Pravilnik morajo sprejeti delavci v skladu z določili 463. in 462. člena zakona o združenem delu.

Samo po sebi je umaveno, da je pravilnik o normah sestavni del normativne dejavnosti v DO na področju osebnih dohodkov in nagrajevanja po delu in da ureja

dokaj pomembno področje za slehernega delavca.

Pričakujemo, da bo ste podali svoje pripombe in dopolnitve in se aktivno vključili v razpravo pri sindikatu, na delavskih svetih in zborih delavcev. Pismene pripombe pa lahko podate tudi neposredno referatu samoupravljanja, in sicer do 15. januarja 1981.

Dokončno pa se bomo o spremembi upravitelja odločali na referendumu, praviloma v mesecu februarju 1981.

Na podlagi določil 126., 129., 182. in 183. člena zakona o združenem delu, določilih statuta TOZD in pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke so

delavci temeljne organizacije na referendumu dne ..... sprejeli naslednji

PRAVILNIK O NORMAH IN NORMIRANJU

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom delavci temeljne organizacije združenega dela določajo:

- pogoje in načine za normiranje,
- vrste norm dela in delovne organizacije, ki se normirajo,
- normative in njihovo veljavnost,
- vrste časov,
- tehniko snemanja časovnih normativov,
- spremembe časovne norme,
- organe za postavljanje — določanje norm,
- varstvo pravic delavcev,
- druga določila v zvezi z normami in normiranjem.

2. člen

Da bi povečali produktivnost dela, ekonomičnost poslovanja temeljne organizacije, ugotavljanje osnovne za načrtovanje proizvodnje in delitev osebnih dohodkov po opravljenem delu, se uvede delovna norma za vsa dela oziroma opravila, kjer so za to dani pogoji, oziroma za dela, kjer se pogoji lahko ustvarijo.

3. člen

Vsa dela oziroma opravila, kjer je to mogoče, morajo biti normirana, ne glede na to, kje se opravljajo.

4. člen

Osnovno vodilo pri normiranju je pravično nagrajevanje delavcev po učinku oziroma vloženem delu.

5. člen

Norma rabi za izdelavo časovnih normativov, ki so osnova za izdelavo kalkulacij, načrtovanja proizvodnih zmogljivosti, potrebne števila delavcev, materiala, polizdelkov itd.

6. člen

Pravilno postavljena norma določa, kaj kdo mora doseči ob normalnih delovnih razmerah za plačilo po vloženem delu, ki ga prejema na podlagi samoupravnih splošnih aktov s področja nagrajevanja.

7. člen

Vsak povprečno sposoben delavec lahko normo dosega, presega ali ne dosega, kar je odvisno od sposobnosti vsakega posameznega delavca. Norma, ki jo delavec dosega s čezmernim naporom, ali norma, ki jo delavec ne normalno presega, ni pravilna in se mora popraviti.

8. člen

Po normi lahko dela vsak delavec, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- da ima za konkretno delo predpisano ustrezno strokovno usposobljenost,
- da se je predpisan čas priučeval za opravljanje del oziroma opravil,
- da je zdravstveno sposoben opravljati predvidena dela oziroma opravila,
- da izpolnjuje vse druge psihofizične zahteve za opravljanje določenega področja del oziroma opravil,
- da so za opravljanje del oziroma opravil za posamezno delovno področje zagotovljene normalne delovne razmere.

9. člen

Novo sprejeti delavci lahko pričnejo opravljati dela po normi šele po preteku uspešno zaključene priučevalne oziroma uvajalne dobe. Delo po normi o dobri delavcu začetniku neposredno nadrejeni (mojster, delovodja) oziroma delavec, ki je spremljal delavčovo uvajanje v delo in referent za varstvo pri delu, ko je ugotovil, da je dela-

vec v celoti seznanjen s predpisi o varstvu pri delu.

10. člen

Za normalne delovne razmere se šteje:

- primerno organizirano delovno področje (delovno mesto v lokacijskem smislu),
- pravočasno dostavljeni materiali, potrebni delovni pripomočki ter potrebna tehnična dokumentacija,
- zagotovljena varnost pri delu, ki jo določa oziroma predpisuje splošni akt o varstvu pri delu,
- zagotovljena zaščitna sredstva,
- zagotovljeno primerno delovno okolje (razsvetljava, ogrevanje, mikroklima itd.).

11. člen

Za normalni delovni učinek se šteje tisti učinek, ki ga vsak normalno sposoben delavec po poprejšnji zadostni uvajalni dobi stalno dosega in se od njega stalno pričakuje brez kakršnihkoli negativnih učinkov na njegovo zdravje, sposobnost in počutje.

II. DELOVNE NORME

1. Osnove za določanje norm

12. člen

Norma je čas, potreben povprečno spretnemu delavcu, da pri normalnih razmerah v delovnem prostoru s predpisanimi sredstvi in na predpisan način, pri normalnem naporu, ob predpisani kakovosti opravi določeno delo oziroma opravilo.

13. člen

Za normalen napor je šteti napor pešca, ki prehodi 4,5 km na uro po ravni poti.

14. člen

V tehnološkem postopku se čas praviloma določa na 100 kosov, zaokrožen na dve decimali. Za izjemno kratke operacije se čas določa 1.000 kosov. Pri delih oziroma opravilih, ki se pojavljajo samo na določenih delovnih področjih oziroma delih, se čas lahko določi za 1 kos.

15. člen

Za normalno določanje norm mora služba, ki jih določa, imeti na voljo v celoti ali delno, odvisno od potrebe, naslednje elemente:

1. metodologijo za določanje delovnih norm,
2. potrebna tehnična sredstva
3. spisek izdelkov,
4. opise delovnih nalog oziroma opravil,
5. postopek za izvajanje tehnološkega procesa ali spolnitev nalog,
6. podatke o sredstvih za delo z njihovimi tehničnimi parametri,
7. opis naloge,
8. oblika proizvodnje (serijska, individualna), ki je normirana, in njen obseg,
9. navodila za določanje norme, tabele, diagrami, priročniki itd.

2. Vrste norm

16. člen

Glede na število delavcev, ki delajo po normi, se lahko uvedejo:

- kolektivne norme,
- skupinske norme,
- individualne — posamične norme.

17. člen

Kolektivne norme:

Kolektivna norma se določa za dela oziroma opravila, ki so do-

ločena z načrtom na podlagi proizvodnih možnosti ene ali več delovnih ali organizacijskih enot v sestavi temeljne organizacije.

18. člen

Skupinske norme:

Skupinske norme so pri delih, kjer je tehnološki postopek vezan na sočasno delo skupine delavcev ter daje tako organizirano delo optimalne rezultate.

Skupinska norma se postavlja za operacije (faze), ki si časovno sledijo in sestavljajo neki obdelovalni proces (tekoči trak itd.).

19. člen

Pri skupinskem delu, ki ga sestavlja več različnih in medsebojno neodvisnih operacij ter dokončanje ene operacije ni pogoj za začetek druge, je skupinska norma vsota vseh časov posameznih operacij.

20. člen

Pri skupinskem delu, v katerem si delovne operacije sledijo druga drugi in je dokončanje ene operacije pogoj za začetek druge, mora norma upoštevati čas nadaljše opracije. V takem primeru je skupinska norma večkratnik časa trajanja nadaljše delovne operacije.

21. člen

Pri delih oziroma opravilih, kjer je možno opravljati delo sočasno na več strojih ali pa je poleg strojnega dela mogoče opravljati še druga dela, se mora obvezno uvesti delo na več operacijah.

22. člen

Norma je tisti čas, ki se prizna za izpolnitev določene operacije. Če je transport sestavni del operacije, mora norma vsebovati tudi ta čas. Iz delovnega naloga mora biti razvidno, za katera dela je norma postavljena.

23. člen

Individualne norme:

Individualne norme se postavljajo povsod tam oziroma za operacije, ki se opravljajo individualno in ki niso med seboj časovno povezane, kadar so delovna sredstva prilagojena zahtevam tehnološkega postopka in kadar ima delavec ustrezno strokovno znanje in vse psihofizične lastnosti, ki jih zahteva delo oziroma opravilo.

24. člen

Po načinu določanja norm ločimo:

- analitične norme in
- izkustvene norme.

25. člen

Analitične norme:

Analitične norme se določajo s tehničnimi metodami na podlagi standardnih elementov delovnih norm — tabel, diagramov itd. Analitično normiranje zajema poprejšnji študij metod dela in časa, izračunavanje trajanja dela pri normalnih delovnih razmerah v proizvodnem procesu.

26. člen

Z analizo se ugotavlja:

- racionalne metode dela,
- material, orodje, stroje,

- delo oziroma opravila,
- delovne razmere,
- potrebe delavca.

Z analizo se razčlenjuje proces dela na posamezne delovne operacije, s tem, da se standardizirajo posamezni elementi.

27. člen

Analitične norme se morajo uporabljati povsod tam, kjer je to le mogoče, in sicer:

- za celotni proces,
- za posamezne faze proizvodnega procesa,
- za posamezne operacije, v posamezni fazi proizvodnje,
- za postopke v posameznih operacijah,
- za posamezne gibe v postopku,
- za elemente gibov (mikrogibi).

28. člen

Izkustvene norme:

Izkustvene norme se določajo na podlagi izkušenj in primerjanja s podobnim ali enakim delom na drugih delovnih področjih v TOZD ali izven nje.

29. člen

Pri ugotavljanju izkustvene norme se uporablja enak vrstni red kot pri analitični normi, vendar v krajši in grobi obliki z uporabo elementov ocenjevanja.

30. člen

Izkustvene norme se uporabljajo povsod tam, kjer ni mogoče uporabiti analitične norme, normiranje pa je ekonomsko upravičeno.

31. člen

Časovne norme:

Časovna delovna norma pomeni normo, pri kateri je enota mere čas, norma ura za enoto učinka. S časovno normo je čas trajanja procesa dela za posamezno operacijo, kos ali drugo mersko enoto.

32. člen

Po času trajanja ločimo začasne in stalne norme.

33. člen

Začasne norme se določajo za operacije, kjer se tehnološki postopek še lahko spremeni ali je orodje v preizkusnem obratovanju (prototipi in preizkusne serije). Označujejo se s črko »Z«. Začasne norme se med delom po potrebi spreminjajo. Določijo in spreminja jih tehnolog ali analitičar časa, skladno z določili tega pravilnika.

34. člen

Stalna norma je tista norma, ki jo tehnolog ali analitičar časa predpiše za vse izdelke in operacije, ki so v redni proizvodnji, na podlagi določil tega pravilnika.

35. člen

Vrednostne ali dinarske norme:

Vrednostna ali dinarska delovna norma pomeni normo, katere enota mere je obračunska točka. Ta norma se določi tako, da se kosovna norma množi z vrednostjo opravljenega dela.

Kosovna norma je norma, pri kateri je enota mere vsaka druga

enota in ne čas. Pri tej normi je določeno, koliko kosov, operacij, metrov je treba izdelati na uro oziroma na enoto časa.

36. člen

Normiranje na terenu se opravi po enem izmed navedenih načinov izkustvene norme. Tehnolog oziroma analitičar časa mora za normiranje imeti naslednjo dokumentacijo:

- opis del oziroma delovnih nalog delavca,
  - tehnično dokumentacijo.
- Tehnolog oziroma analitičar časa se mora na terenu spoznati s:
- predmetom normiranja,
  - delovnimi razmerami,
  - sredstvi za delo,
  - obsegom dela.

3. Metodologija določanja časov

37. člen

Na podlagi obdelane tehnološke dokumentacije lahko delavec v strokovni službi (služba za določanje norm ali služba za študij dela in časa) določi normo za vsak izdelek po določenih operacijah.

38. člen

Časovna delovna norma je sestavljena iz:

- delovnega časa (Ti)
- pripravo zaključnega časa (Tpz)
- dodatnega časa (Td).

39. člen

Izdelovalni čas pomeni čas, potreben za izdelavo enote proizvoda pri normiranem delu (operaciji).

Pripravno-zaključni (Tpz)

40. člen

V pripravno zaključni čas spadajo tisti časi, ki so potrebni, da se posameznik ali delovna skupina pripravi za delo in da po končani seriji vzpostavi na delovnem področju prvotno stanje.

Pripravno zaključni čas ni odvisen od števila kosov, zato se vračuna v vsako serijo samo enkrat, če se serija prekineja, pa ustrezno večkrat (če to zahteva tehnološki postopek).

V pripravno zaključni čas spada:

- a) potreben čas za prevzem materiala in dokumentacije,
- b) potreben čas za študij dokumentacije in razgovor z mojstrom,
- c) potreben čas za prevzem orodja,
- č) potreben čas za pripravo orodja in delovnega področja,
- d) potreben čas za oddajo materiala in orodja,
- e) drugi potrebni časi za pripravo operacije.

Pripravno zaključni čas se priznava le takrat, če delavec aktivno sodeluje pri pripravi delovnega področja. Če je za pripravo delovnega področja zadolžen drug delavec (npr. urejevalec), se ta čas ne prizna. Časovne izgube zaradi okvar in drugih

vzrokov, za katere delavec ni kriv, pokrije režija obrata oziroma povzročitelj.

Dodatni čas (Td)

41. člen

Dodatni čas je tisti čas, ki rabi za nadomestilo časovnih izgub, ki nastajajo v času delovnega dne in zanje ni kriv delavec. Te časovne izgube se morajo vračunati v normo.

Ti časi so:

- a) vsakodnevno pripravljanje in pospravljanje delovnega področja in primopredaja izmene,
- b) potrebni kratki službeni razgovori,
- c) osebne potrebe (WC, umivanje, prevzem OD itd.),
- č) dnevno čiščenje in mazanje stroja.

Dodatni čas se dodaja izdelovalnemu času v obliki odstotka, ki je odvisen od delovnih razmer v posameznih delavnicah oziroma obratih (koeficient naprave, koeficient okolice).

42. člen

Skupni čas za zidavo določenega izdelka (T) je enak:

$$T = T_i + T_{pz} + T_d$$

kjer pomeni:

Ti — izdelovalni čas

Tpz — pripravno zaključni čas

Td — dodatni čas.

43. člen

Snemanje vseh vrst časov za tehnološko dokumentacijo opravi lahko le analitičar časa.

44. člen

Število potrebnih posnetkov delovne operacije določa analitičar časa na podlagi statističnega izračuna.

Posnetek je veljaven samo:

- kadar je vpisan na ustreznem obrazcu,
- kadar je pravilno, točno in čitljivo izpolnjen,
- kadar ga podpiše odgovorna oseba (mojster, delovodja, obratovodja).

45. člen

Pred pričetkom snemanja mora analitičar časa obvestiti o nameravani vrsti snemanja odgovorno osebo v temeljni organizaciji oziroma obratu (mojstra, delovodjo, vodjo) in delavca.

Prepričati se mora, če se delovna operacija opravlja po tehnološkem postopku in zahtevani kvaliteti ter s sodelovanjem tehnologa.

46. člen

Snemanje se opravi vse dni v tednu, s tem da se polovico dni opravi dopoldan, polovico dni pa popoldan (če je več izmen).

47. člen

Delavcu, kateremu je izračunani odstotek časa večji od 5 za določeno delovno operacijo, se morajo omogočiti krajša in pogostejša obdobja počitka. To obdobje določa vodja obrata. Za nadomestilo delovne sile v času počitka se uporabi nadomestno delovno silo.

III. POSTAVLJANJE NORM**48. člen**

Za postavljanje norm morajo biti na delovnem področju izpolnjeni naslednji pogoji:

- predpisana morata biti tehnološki postopek in režim dela,
- znane morajo biti karakteristike stroja in orodja,
- predpisana mora biti točna kvaliteta obdelave in končne izmere obdelovanca,
- predpisana mora biti kvaliteta materiala,
- predpisane morajo biti mere obdelovalnega materiala,
- znane morajo biti razmere v delavnici, od katerih je kakorkoli odvisna velikost norme (organizacija dela, notranji transport, razpored strojev itd.).

Če se eden od navedenih pogojev spremeni, se spremeni tudi norma.

49. člen

Na delovnem področju morajo biti za postavitev norme poleg pogojev iz prejšnjega člena izpolnjeni še naslednji pogoji:

- delavec mora biti seznanjen s tehnološko in konstrukcijsko dokumentacijo o delu, ki ga bo opravljal,
- zagotovljena mora biti pogonska energija,
- stroj, orodje in druge delovne naprave morajo biti v brezhibnem stanju,
- delovne razmere morajo ustrezati higiensko-tehničnim varnostnim predpisom.

Če delavec samovoljno ovira izpolnitev kateregakoli od navedenih pogojev in zaradi tega ne dosega norme, se to šteje kot njegova lastna izguba.

IV. DOLOČANJE NORM V NEMATERIALNI PROIZVODNJI**50. člen**

Za realizacijo del oziroma delovnih nalog v nematerialni proizvodnji se določijo delovne norme v celoti po 16. členu, smiselno pa tudi po drugih členih tega pravilnika.

51. člen

Vrednotenje del oziroma opravil se opravi na podlagi sprejetih letnih in krajših programov oziroma načrtov za posamezno organizacijsko enoto.

V teh načrtih mora biti navedeno naslednje:

- opis nalog,
- potreben čas za izvedbo nalog,
- število aktivnosti za posamezno organizacijsko enoto in v okviru možnosti za posamezno delovno področje.

52. člen

Načrt nalog je lahko izkazan na naslednji način:

- število prodanih izdelkov,
- finančna vrednost izdelkov,
- število obdelanih aktivnosti,
- potreben čas za realizacijo navedenih nalog,
- število izdelanih enot.

Realizacija navedenih del se meri z uporabo kombiniranih metod merjenja na podlagi poprej sprejetih tabel ali skupino del, izraženih v ustreznih razmerjih, in z absolutno vrednostjo točke.

V. SPREMEMBE NORM**53. člen**

Norma je lahko spremenjena, če se spremeni eden od karakterističnih elementov, ki so bili osnova za njeno določitev, zlasti pa:

- če se v temeljni oziroma delovni organizaciji spremeni politika normiranja,
- če se ugotovi, da je bila ob postavitvi norme narejena tehnična ali računaska napaka,
- če se spremeni tehnološki postopek,
- če se spremenijo delovne razmere in organizacija dela,
- če se spremeni material,
- če delavec pri normalnem dnevnem učinku trajno znatno ne dosega veljavnega časovnega normativa,
- na upravičeno in utemeljeno zahtevo DS TOZD.

54. člen

Pri spremembi norme po določbah prejšnjega člena je treba določiti novo normo, ki bo ustrezala dejanskim pogojem dela.

Sprememba se opravi takole:

- če se podaljša čas, se norma popravi na vseh nalogih tekočega obračuna,
- če se skrajša čas, se opravi norma na naslednjem delovnem nalogu, če DS TOZD ne zahteva drugače.

55. člen

Če se pogoji, ki so bili osnova za postavitev norme, spremenijo le začasno, se stalna norma ne spremeni. Ugotovi se časovna razlika, ki se doda normi na tekočem delovnem nalogu. Spremembo opravi strokovna služba.

56. člen

Začasna norma se lahko spremeni ne glede na čas, ki je potreben od njene postavitve.

57. člen

Za pravilno vrednost časovnega dodatka je odgovoren tehnolog ali analitik časa. Časovni dodatek se daje samo na normirane tehnološke operacije. Za režijo se ta dodatek ne sme izstavljati.

58. člen

Če se zahteva časovni dodatek pogosto za enako operacijo, mora vodja obrata zahtevati dopolnitev oziroma spremembo tehnične dokumentacije.

59. člen

Če delavec ali skupina delavcev pri normalnih delovnih razmerah in pri normalnem učinku ne dosega predpisanega časovnega normativa, ima pravico zahtevati ponovno kontrolo časa prek svojega predstojnika, ki zahtevek pismeno sporoči tehnološki ali analitski službi.

60. člen

Pri kontroli časa mora biti navzoča poleg tehnologa ali analitika časa še oseba, ki je kontrolo zahtevala. Če je novo posneti časovni normativ večji od veljavnega, se razlika krije s časovnim dodatkom, dokler se ne uveljavi z redno spremembo. Če pa je novo posneti normativ manjši, se popravi samo z rednim postopkom spremembe.

VI. POPIS DELOVNIH NORM**61. člen**

Popis delovnih norm je v skladu z določili tega pravilnika kartoteka delovnih norm. Kartoteko vodi strokovna služba.

62. člen

Strokovna služba mora voditi kartoteko delovnih norm za vsak izdelek (skupino izdelkov) vse operacije. Kartoteka norm vsebuje kartone delovnih norm, na katere se morajo vpisati naslednji podatki:

- podatki o izdelku,
- vrstni red operacij,
- mesto — prostor, kjer se opravlja delo,
- skupina del,
- delovna norma,
- doseženo stanje.

63. člen

Kartoteka delovnih norm je dostopna vsem organom v temeljni organizaciji.

64. člen

Strokovna služba opravlja mesečno, kvartalno in letno analizo izpolnjevanja delovnih norm. Vse delovne norme, ki jih delavci izpolnjujejo v mejah od 90—130 %, se šteje, da so realno postavljene.

VII. ORGANIZACIJA ZA POSTAVLJANJE NORM**65. člen**

Načelno politiko normiranja postavlja delavski svet temeljne organizacije oziroma delovne organizacije v skladu s potrebo razvoja temeljne oziroma delovne organizacije ter v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju temeljnih organizacij v delovno organizacijo. Ob prizadevanju za uveljavitev načel pravičnega nagrajevanja po delu delavski svet temeljne organizacije:

- sprejema in potrjuje norme, določene po tem pravilniku,
- najmanj dvakrat letno obravnava stanje na področju normiranja,
- obravnava predloge za usklajevanje norm večjega obsega in sprejema ustrezne ukrepe.

66. člen

Normo določata in spreminjata tehnolog — analitik po določilih pravilnika in sklepah usreznih samoupravnih organov.

67. člen

Organizacijska in statistična služba delovne organizacije mo-

rata redno zbirati in obnavljati podatke o izpolnjevanju norm (po temeljnih organizacijah, obratih, delavnicah in po artiklih). Zbrane podatke morajo organi upravljanja, strokovne službe ter vodstva temeljnih organizacij oziroma obratov redno analizirati in predlagati oziroma sprejeti ustrezne ukrepe, da se zagotovi uresničevanje enotne politike normiranja.

VIII. POSTOPEK ZA UGOVOR**68. člen**

Vsak delavec, ki meni, da postavljena norma ni pravilna, lahko da ugovor v roku 5 dni na komisijo za norme, ki jo imenuje delavski svet temeljne organizacije. Komisija mora ugovor delavca rešiti v treh dneh in ga pismeno obvestiti o rešitvi.

69. člen

Če delavec tudi z odločitvijo komisije za norme ni zadovoljen, ima pravico vložiti ugovor na delavski svet temeljne organizacije v roku 15 dni po prejemu odgovora komisije. Delavski svet mora rešiti ugovor v roku 30 dni po prejemu ugovora.

70. člen

Norma se lahko reklamira med delom od 1/2 opravljenega dela, ne pa po končanem delu.

IX. IZMET IN ODGOVORNOST ZA IZMET**71. člen**

Kot izmet se šteje gotov izdelek, ki po obdelavi ni primeren za uporabo:

- Vzroki izmeta so lahko:
1. slaba kakovost materiala,
2. pokvarjen stroj,
3. pokvarjeno orodje,
4. pokvarjen pribor,
5. nepravilna — netočna tehnološka dokumentacija,
6. nepravilna — netočna konstrukcijska dokumentacija,
7. administrativne napake,
8. nepazljivost delavca,
9. napaka kontrole.

72. člen

Za vse vrste izdelkov je dovoljen določen odstotek škarta oziroma izmeta. Dovoljeni odstotek izmeta je odvisen od števila kosov ter od zahtevnosti in števila delovnih operacij.

73. člen

Odstotek izmeta — škarta določa strokovna služba, tehnična — tehnološka priprava dela oziroma proizvodnje na podlagi točne analize izdelka.

74. člen

Dovoljeni odstotek izmeta se vpiše v tehnološko dokumentacijo, in sicer za vsako operacijo. Seštevek dovoljenega izmeta za posamezne operacije ne sme presegati skupni odstotek izmeta.

75. člen

Če izmet — škart prekorači dovoljeni odstotek, se šteje, da je nastala materialna škoda, ki jo mora povzročitelj povrniti skladno z določili pravilnika o odgovornosti delavcev.

76. člen

Izmet ugotavlja tehnična kontrola. Če je prekoračen dovoljeni odstotek izmeta, mora tehnična kontrola to sporočiti odgovornemu delavcu, ki mora ustrezno ukrepati.

77. člen

Delavec mora prenehati z delom v naslednjih primerih:

- nepravilnost in nelogičnost v dokumentaciji,
- nekvaliteten ali nepravilen material,
- drugi vzroki, zaradi katerih nastane izmet ali slabša kvaliteta.

X. OBRAČUN OSEBNEGA DOHODKA

78. člen

Obračun osebnega dohodka po normi se opravi na podlagi vnaprej določene vrednosti enote izdelka in količine izdelkov.

79. člen

Osnova za določanje vrednosti enote izdelka je startna osnova delavca, določena na podlagi pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke za dela oziroma opravila po normi.

80. člen

Odgovorni delavci, mojstri, vodje izmene in drugi, morajo kontrolirati in spremljati delo delavcev, ki delajo po normi. Evidentirati morajo vse okvare in druge zastoje na strojih.

81. člen

Novo sprejetim delavcem, ki delajo na normiranih delih, se obračun osebnega dohodka po normah prične po uveljavni dobi, ki traja en oziroma dva meseca. Enako določilo za delavce, ki so premeščeni na druga dela oziroma opravila.

XI. RPEHODNE IN KONČNE DOLOČBE

82. člen

Ta pravilnik je sprejet za nedoločen čas. Ta pravilnik je sestavni del pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v temeljni organizaciji.

83. člen

Spremembe in dopolnitve pravilnika se sprejemajo po enakem postopku kot pravilnik.

84. člen

Spremembo ali dopolnitev tega pravilnika lahko predlagajo:

- vsak delavec
- zbor delavcev temeljne organizacije
- zbor delavcev v delovni enoti

— osnovna organizacija sindikata temeljne organizacije

Predlog je treba podati pismeno na delavski svet temeljne organizacije.

85. člen

Ta pravilnik avtentično tolmači delavski svet temeljne organizacije.

86. člen

Z dnem, ko prične veljati ta pravilnik, prenehajo veljati vsi akti, ki se nanašajo na norme v temeljni organizaciji, če so v nasprotju z določili tega pravilnika.

87. člen

Ta pravilnik prične veljati osmi dan po sprejemu in javni objavi, uporablja pa se od prvega dne v naslednjem mesecu.

Obiskali smo „hišo cvetja“ v Beogradu in HE Djerdap

Ob izgubi nam vsem dragega maršala Tita smo se letos odločili pokloniti njegovemu spomenu ob grobnici v »hiši cvetja« na Dedinju. Prijavilo se je 61 udeležencev, pri podjetju TTG Ljubljana smo iskali ponudbo za potovanje s spalniki, jo dobili in sprejeli.

V soboto, 20. 9. 1980 ob 23.10, smo vstopili v hitri vlak v Hrastnik, se udobno namestili v spalne kupeje s po tremi ležišči. V nedeljo smo z vlakom pripotovali v Beograd z dveurno zamudo — namesto ob 7. uri šele ob 9. uri.

Vse je prevečala ena sama želja, čimprej priti na Dedinje in se pokloniti spomenu maršala Tita. Nobeden od enainšestdesetih ni vztrajal pri predvidenem zajtrku.

Ljudi, povedali, da nam je bilo telefonično sporočeno (na naše večkratne pismene vloge), da imamo dovoljenje za vstop v »hišo cvetja« ob 7. uri. Sprva o tem ni hotel ničesar slišati, po našem vztrajnem zatrjevanju in ugotovitvi, da govorim resnico, je našo skupino uvrstil v reko pomikajočih, ki so prišli z raznih krajev naše domovine z eno samo veliko željo, videti kje počiva velikan revolucije NOB in se pokloniti njegovemu spomenu.

Obrazi sprva še vedri, tu pa tam nasmejani, se ob hoji, ki je z vsakim korakom bližja kraju, ki ga vsakdo želi videti, zresnijo, poneha šepetanje, govorijo samo še pogledi in kretnje. Samo svetlo sonce je pošiljalo zlate žarke, ne samo nam, ampak tudi na skromno belo marmorno

cvetja« se ne da opisati, to mora vsakdo doživeti sam. Med mnogim prekrasnim cvetjem je bela marmorna plošča z napisom: Josip Broz Tito 1892—1980 in tišina, tišina, čeprav se ob

traj nismo mogli ogledati zaradi konference UNESCO.

Kosilo smo imeli v predmestju Beograda v restavraciji »Koron«. Nato smo se z avtobusi odpeljali na Avalo in si ogledali

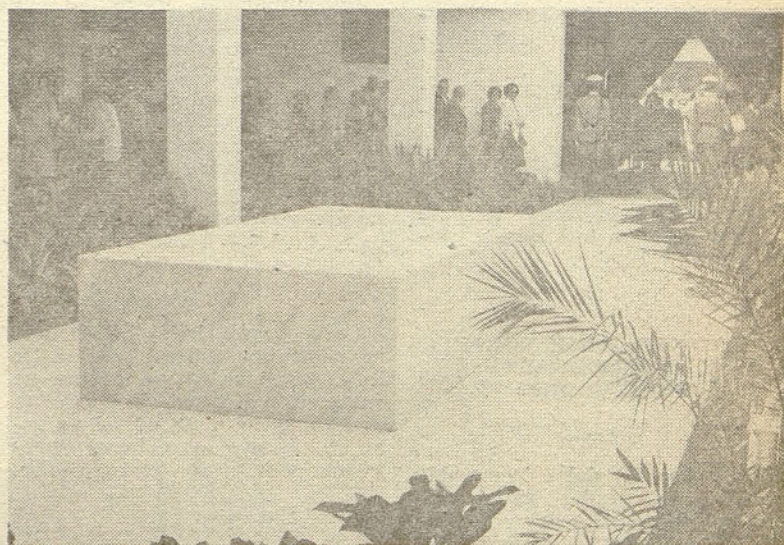
Na Dedinju, pred vhodom v Hišo cvetja

V desetih minutah smo se z avtobusi prepeljali na Dedinje. Ob pogledu na nepregledno množico čakajočih na ploščadi in v parku pred muzejem 25. maj nam je plahnelo upanje, da bomo sploh prišli v kolono.

Ob vznožju griča, po katerem se vzpenja pot s stopnicami, smo službujočemu miličniku, ki je uravnaval in usmerjal kolono

ploščo z napisom nad zadnjim počivališčem vsem dragega maršala Tita, da je bila še veličastnejša. Nihče se ni sramoval solz, saj so te kanile z očesa šumadijskega očanca, ženice s črno ruto na glavi, borca, invalida, mladince, brigadirja, pionirja in tudi med nami jih je bilo več z vlažnimi kot s suhimi očmi.

Občutek ob vstopu v »hišo

Posnetek druge skupine naših udeležencev ob grobnici maršala Tita

njej pomika reka ljudi vseh starosti. Posameznik za hip obstane, se prikloni in s stisnjeno pestjo odide naprej, da naredi prostor drugemu.

Častne straže gardistov v modrih uniformah se menjajo. Ljudje prihajajo že mesece, vsak dan in še bodo prihajali, kajti naš Tito je bil samo eden. Njegova misel in delo sta bila vedno posvečena človeku in človeštvu. Tak človek se mogoče rodi samo enkrat v zgodovini naroda.

Nato smo si ogledali še muzej 25. maj. Potem pa smo se z avtobusi in vodiči peljali po Beogradu in si med vožnjo ogledali mestne znamenitosti. Nov most, v ulici Miloša Velikega so mnoge državne institucije, ambasade in Izvršni svet Srbije, Skupščina mesta Beograda, spomenik Borisa Kidriča. Nato je bil ogled Kalemegdana, kjer nam je vodič prav tako razlagal njegove znamenitosti. Peljali smo se mimo centra Sava, katerega si zno-

spomenik »Neznanemu junaku«. Večerjali in prenočili smo v hotelu Tamiš v Pančevu.

Ponedeljek 22. 9. 1980. Ob 4.30 zjutraj smo se odpeljali v pristanišče v Beograd, kjer smo vstopili v dva hidrogliserja, razdeljeni v dve skupini. Do Djerdapa smo se vozili štiri ure.

Peljali smo se mimo Vinče, kjer je institut za nuklearna raziskovanja, kraja Ritopek, od koder je Rdeča armada vodila boje za osvoboditev Beograda (oktobra 1944). Dalje smo se peljali mimo naselja Grotška, industrijskega mesta Smederevo, v katerem je velika železarna. Tu je tudi velik zgodovinski most iz leta 1430. To mesto so zasedli Turki. Pred 100 leti je bilo to neznatno naselje, ki se je do danes razvilo v industrijsko mesto. Vozili smo se mimo krajev na jugoslovanski strani: Kostolac, Bačka Palanka, Suška, Bileć, Belogradska, Velika Gradi-

(Nadaljevanje na 10. strani)

3. srečanje »Obveščanje v združenem delu«

3. srečanje »Obveščanje v združenem delu« je potekalo letošnjega novembra v Krškem, udeležilo pa se ga je okrog 253 urednikov, novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu. Srečanja pa so se udeležili tudi France Popit, Mitja Ribičič, Vinko Hafner, Ivan Godec, Alojz Gojčič, Tone Vahen, Albina Tušar, France Vreg, Kristina Lovrenčič in drugi.

V uvodu plenarnega dela je Boštjan Pirc predstavil delovanje Zveze sindikatov Slovenije na področju obveščanja delavcev v zadnjem letu in izhodišče prihodnje aktivnosti. Akcija Zveze sindikatov Slovenije Tisoč delavcev — Sodelavcev je močno prispevala k pozitivni obveščanja delavcev in utrditvi vloge sindikata.

France Popit je v osrednjem delu plenarnega zasedanja govoril o aktualnih družbenopolitičnih nalogah in nalogah obveščanja v združenem delu.

Skladno z že uveljavljenim običajem da se na takem srečanju predstavi tudi avtor dela s področja obveščanja, je o svoji »Komunikologiji« spregovoril Firdus Džinić.

Nekatere zanimive raziskovalne rezultate na področju komuniciranja je predstavil dekan fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo France Vreg.

Nadalje je delo potekalo v komisijah na teme:

- akcija ZSS Tisoč delavcev — sodelavcev
- samoupravna preobrazba obveščanja
- povezovanje organizatorjev obveščanja iz združenega dela

V razpravah, ki so bile živahne, zlasti v zadnjih dveh komisijah, je bil poudarjen napredek, ki so ga sindikati dosegli na področju obveščanja v združenem delu.

Srečanje se je nadaljevalo v soboto s podajanjem poročil o delu posameznih komisij in sprejetjem akcijskega dogovora, ki usmerja nadaljnjo dejavnost na področju obveščanja.

Jože Smole je podal tri aktualne teme: iraško-iransko vojno, ameriške volitve in poljske dogodke.

Vinko Hafner pa je sklenil srečanje s prikazom aktualnih nalog v Zvezi sindikatov Slovenije, ob čemer je poudaril nekatera vprašanja obveščanja v združenem delu.

Ob zaključku je bil organiziran ogled jedrske elektrarne.

Vladimir Jerman

Orientacijski pohod

TUDI PIONIRJI IN MLADINCI SE PRIPRAVLJAMO NA OBRAMBO DOMOVINE

Tovarišica mentorica za SLO in DS nas je obvestila, da bomo člani odbora za SLO in DS, člani enote kurirjev in člani komisije za informacijsko-propagandno dejavnost izvedli orientacijski pohod na Čebine. Po kratki predstavitvi programa pohoda smo bili vsi brez izjeme navdušeni.

Za začetno vzdušje so poskrbele borbene pesmi, ki so veselo zvenele iz kasetofona v nekoliko megleno jutro. Med potjo nam je tovarišica pripovedovala o vojaškem življenju in delu. Posebno fantje so mnogo vedeli o teritorialni obrambi, saj so jim o tem pripovedovali očetje. Seveda ni manjkalo spominov na NOB, pa na oddaje o JLA, ki jih pridno gledamo na TV ekranih.

Letalo na nebu nas je spomnilo na težke dni med narodno-osvobodilno borbo in zanimalo nas je, kako bi morali ravnati, če bi bila vojna in bi nas napadla letala. Tovarišica nam je seveda potrpežljivo odgovarjala. Med potjo smo vneto iskali primerne prostore za zasedo in ugi-bali, kaj bi storili, če bi nas resnično kdo napadel. Predlogov je bilo več, vendar je zadnjo besedo spet imela tovarišica, ki je sicer pohvalila naša prizadevanja, vendar nas je morala tu in tam le še dopolniti.

Ko smo prišli na Čebine, smo obudili spomine na ustanovni kongres KPS, potem pa smo odšli do Doma pod Javorjem. Tam je bilo namreč več prostora za naše naslednje aktivnosti, saj nas je bilo po številu kar precej.

Po kratkem opisu zaščitne maske in ogrinjala smo si ju poskušali čimprej nadeti. V predpisanim času ni šlo, pa nas je tovarišica potolažila, da bi morali še precej vaditi in da vsaka vaja dela mojstra.

Navdušilo nas je tudi pripovedovanje o načinu opazovanja in javljanja v naravi, predvsem pa smo se seznanili z nalogami opazovalca, kako si izbere mesto opazovanja ipd. Najbolj nam je bil všeč način določanja oddaljenosti posameznih predmetov od orientirnih točk.

Pomerili smo se tudi v streljanju z zračno puško. Zmagala je predsednica odbora za SLO in DS, kar smo tudi pričakovali, saj mora biti naša voditeljica najboljša.

Ves čas nam je bilo naklonjeno tudi vreme, zato je bilo naše počutje izvrstno. Ob zaključku smo bili sicer nekoliko utrujeni, saj je naš pohod v celoti trajal okrog 8 ur, vendar smo bili zelo zadovoljni, saj smo se veliko naučili. Takšnih oblik si še želimo.

Miriam Strgaršek
Mira Pražen

DISCIPLINA

Sedmo zasedanje disciplinske komisije dne 7. 11. 1980

Priimek in ime	Rojen	TOZD—DSSS	Izrečen ukrep
KLENOVSEK Drago	27. 1. 1947	DSSS	Opomin Pavšalna odškodnina 50 din
TOVORNIK Alojz	10. 7. 1934	DSSS	Opomin
ROSTOHAR Boris	12. 10. 1957	DSSS	Opomin
TERSEK Jože	6. 3. 1954	DSSS	Opomin
ĐANKOVIĆ Nevenka	24. 8. 1960	DSSS	Opomin
METERC Ervin	31. 3. 1942	TOZD 2	Opomin
KOVAČEVIĆ Nusret	10. 6. 1949	TOZD 2	Opomin
MARINKOVIĆ Dino	23. 7. 1943	TOZD 2	Postopek ustavljen!
ČIDIĆ Hana	23. 5. 1966	TOZD 2	Opomin
SEKULIĆ Ana	10. 10. 1954	TOZD 2	Opomin
PEJKIĆ Vlastimir	12. 6. 1956	TOZD 2	Javni opomin

Podatke zbrala: Habjan Vera

Tajnik komisije:
Vidovič Franc

(Nadaljevanje z 8. strani)
ška, na romunski strani pa Bazi-
jaš, Moldava, Laslovar, kjer so
ostanki utrdbe iz 16. stoletja.
Utrdba Babakaj je edina ostala
grajena na vodi. Vidni so ostan-
ki Golubačke trdnjave iz 14. sto-
letja. Od tu je Djerdpaska ožina
dolga 116 km. Do Golubca teče
Donava po ravnini nato se njena
struga zožuje. Obale so visoke
do 700 m.

V zaselku Lepenski vir so leta
1964 odkrili prastari naselji iz
pred 6000 let pred našim šte-
tjem. Grobovi so bili obrnjeni
proti vzhodu. Naselje je štelu
okrog 500 prebivalcev. Izkopani-
ne, hiše, katerim so rekli »zemu-
nice« zemljanke so bile iz ilo-
vice. Grobovi so bili pod hišami.
V prvem naselju je bil v grobo-
vih poleg mrtvih nakit, mrtveci

stene in zgradil to cesto«. drocentrale Djerdap. Zelo zani-
miv, poučen in pristrčen film.
Nato smo odšli še v poslopje
hidrocentrale, kjer nam je pri-
jazna uslužbenka obrazložila po-
tek in čas gradnje, vrednost in
zmožljivost hidrocentrale. V o-
gromni hali smo videli pet tur-
bin. Vse je mehanizirano, vsi
prostrani hodniki, stopnišča, ha-
le pa izredno čisti. Pred vhodom
v poslopje na levi strani je spo-
minska plošča z imeni 22 delav-
cev. V kraju Tekin smo dopoldne
izstopili iz hidrogliserjev in se
z avtobusi kakih 10 minut vozili
do hidrocentrale Djerdap.
Vodička iz TTG, Mojca Malič iz
Ljubljane, ki nas je spremljala
ves čas potovanja, je poskrbela
za ogled barvnega filma o začet-
nih delih in poteku gradnje hi-

Menjava častne straže ob grobnici

so sedeli. V drugem naselju so
bili brez nakita. V prvi in drugi
kulturi so pokopavali le premož-
ne moške, od ostalih moških pa
le dele teles (noga ali roka).
Otroci in ženske niso bili pokop-
pani in so ostali na površju, z
njimi je narava opravila svoje.
Po najdenih okostjih so ugotov-
ili, da je bila povprečna starost
moških 85 let.

Gornji in Donji Milanovac, oži-
na Donave je tu široka 147 m in
120 m globoka. Nad njo se raz-
prostira planina Mirok. V 103.
letu našega štetja so skozi ožino
Kazana zgradili okrog 30 km dol-
go cesto, vklesano v živo skalo.
Gradil jo je rimski imperator
Trajan. Na skalovju je tabla z
napisom: »Rimski imperator
Trajan, boginje Nerve sin —
Nervan Trajan Avgustin Germa-
nik, štirikrat konzul, oče naroda
je premagal donavske skalne

cev in strokovnjakov (strokov-
njaki Hidromontaže Maribor so
se ponesrečili pri prevozu z le-
talom), ki so v času gradnje
hidrocentrale Djerdap izgubili
življenje.

V Kladovu nas je čakalo kosi-
lo, nato pa smo ponovno vstopi-
li v hidrogliserja in se po Do-
navi odpeljali nazaj proti Beo-
gradu. Do odhoda vlaka smo
imeli še štiri ure prostega časa
za ogled Beograda v nočnem ča-
su. V Hrastnik smo prispeli v
torek ob 6.30.

Potovanje s spalniki je bilo
udobno in prijetno. Razšli smo
se zadovoljni, veselo razpolože-
ni, polni vtisov z željo, da še po-
tujemo po naši lepi domovini.
Organizator tokrat že šestega
izleta po Jugoslaviji je bila orga-
nizacija ZZB NOV Hrastnik.

B. J.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame in sestre

MARIJE DRAME

se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znan-
cem, ki ste jo spremljali na zadnji poti in darovali vence
in cvetje ter nam izrekli ustno ali pismeno sožalje.
Zahvaljujemo se godbi in pevemu Svobode II Hrastnik in
govorniku KK SZDL Hrastnik — Zgornji del za izrečene
poslovilne besede.
Posebej pa se zahvaljujemo sodelavkam in sodelavcem
kolektiva Steklarne Hrastnik za vso pomoč, darovani venec
in cvetje.

Zalujoči: sin Stane z ženo Hildo, vnuka Jožek
in Alenka ter ostali sorodniki

Zanimalo vas bo

za mesec november

NOVODOŠLI

TOZD 1: Lesjak Jelka — ve-
zalka v brusilnici, Tržan Marko
— krogličar, Alibašič Šemsa —
odnašalka stekla, Marin Rado-
slav — menjalec klešč in mode-
lov, Jusič Salih — delavec na ka-
nalu, Gračner Miroslav — uprav-
ljalec komandne plošče, Teršek
Jožica — pomožna delavka v
brusilnici, Bašič Mile — dostav-
ljalec stekla v brusilnici.

TOZD 2: Huzejrovič Munib —
pripravljalac orodja, Lazič Radi-
ca — kontrolor stekla, Ramič
Nedžad — strojnik II.

TOZD 3: Osenjak Janja — po-
možna delavka.

TOZD 5: Duranović Nuhan —
delavec težak na transportu, Hu-
zerović Dervić — delavec težak
na transportu.

DSSS: Polzelnik Marijana —
pomočnik komercialnega direk-
torja.

ODŠLI IZ DELOVNE ORGANIZACIJE

Sporazumno:

TOZD 2: Lazarikič Ljubimka —
kontrolor stekla, Kožar Stani-
slav — vzdrževalec, Gabrič Teo-
dor — dostavljalac olja.

TOZD 5: Pavelšek Igor — de-
lavec težak na transportu.

DSSS: Volavšek Roza — kuha-
rica napitkov, Janežič Alojz —
referent za delovna razmerja in
kadre.

Samovoljno:

TOZD 1: Milojković Branimir-
ka — odnašalka stekla, Jeran

Franc 1 — strojni steklar MP —
brigadir.

TOZD 2: Gavranović Zorka —
kontrolor stekla.

TOZD 4: Zagorc Valter — ko-
vinostrugar.

Izključeni iz delovne organizacije:

TOZD 1: Ekić Ferid — dostav-
ljalec stekla, Razpotnik Marija
— odnašalka stekla.

DSSS: Teršek Florijan — voz-
nik vilicarja v skladišču gotovih
izdelkov.

Poizkusni rok:

TOZD 1: Tejić Jelenko — de-
lavec težak na transportu.

Prekinitev na podlagi zakona:
TODZ 5: Delakorda Franc —
delavec težak na transportu.

PRIRASTEK V DRUŽINI

Ferme Nada — izpihalka MDR
— hči Romana, Gavranović Voj-
na — kontrolor stekla — hči Mir-
jana, Gril Franc — kovinostrugar
— hči Ines.

POROČILI SO SE

Škoberne Valburga — delavka
v skladišču gotovih in Bovhan
Jože.

DAROVALI KRI

TOZD 1: Očepek Franc, Mauer
Vili, Hrup Karel, Pasičnjak Šte-
fan, Oblka Jože, Detič Jure, U-
čakar Maks, Krejan Jože, Knap
Dominik, Potušek Valentin, Goš-
ler Ivan, Trbovc Stanislav.

DSSS: Premec Ana.

Krvodajalec, iskrena hvala!

ZAHVALA

Ob smrti očeta

STANKA BREČKOTA

se zahvaljujemo vsem sodelavkam in sodelavcem v TOZD 4
in TOZD 1 za darovane vence. Zahvaljujemo se tudi godbi
na pihala in moškemu pevskemu zboru Svobode II kakor
tudi govornikom za izrečene besede v slovo, ter vsem, ki
so dragega pokojnika spremljali na njegovi poslednji poti.
Zalujoči: žena Fanika, hčerka Neži z družino
in sinovi: Lado, Franc in Janez z družinami

ZAHVALA

Ob izgubi očeta

FRANCA POTOČNIKA

se zahvaljujemo vsem sodelavkam in sodelavcem skladišča
gotovih izdelkov in izmene Jakšič-Gomilar v TOZD 2 za
izkazano pomoč.

Zalujoči: hčerka Marija z Mirico in Tončkom
in sin Blaž z družino

ZAHVALA

Ob smrti mame

PAVLE TERŠEK

se zahvaljujemo delavcem transporta in delavkam skladišča
gotovih izdelkov za darovane vence kakor tudi vsem tistim,
ki so jo spremljali na njeni poslednji poti.

Zalujoči: mož Viktor, sinovi Cveto z družino,
Jože z družino in Andrej

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta

ALOJZA POTUŠKA

se iskreno zahvaljujemo sodelavkam in sodelavcem brusil-
nice in TOZD 2, izmena Razdevšek-Peklar-Miklič za daro-
vano cvetje in denarno pomoč, kakor tudi vsem, ki so ga
spremljali na njegovi poslednji poti.

Zalujoči: Angela z družino in Rozi z družino

